

Soud rekursní vystihnul význam přednesu žalovaného v první stoličce ohledně námítky nepřipustnosti pořadu práva, zamítl námitku tuto a rozhodnutí jeho odpovídá jak věci, tak i zákonu. Za tohoto stavu věci netřeba v tomto období sporu řešiti otázku platnosti a závaznosti řádu úrazového zaopatření poštovních zaměstnanců a poukaz žalovaného na rozhodnutí tohoto soudu čís. 3087 sb. n. s. pozbývá významu, ba spíše svědčí proti žalovanému, neboť tam rozhodnuto bylo o nárocích železničního zaměstnance z důvodu náhrady škody ve smyslu zákona o ručení železnic pořadem práva, z čehož plyne, že pořad práva ani v projednávaném případě není vyloučen. Pokud jde o námitku místní a věcné nepřislušnosti dovolaného soudu, přichází v úvahu teprve po zamítnutí námítky nepřipustnosti pořadu práva. Soud rekursní také o námitce místní nepřislušnosti správně rozhodl, neboť, an pořad práva není vyloučen, jest k rozhodování o žalobcových nárocích místně příslušným krajský soud v M. (obchodní senát), u něhož žaloba byla podána. Ve směru tomto stačí stěžovatele poukázati na správné, stavu věci a zákonu vyhovující odůvodnění napadeného usnesení. O námitce věcné nepřislušnosti bylo rekursním soudem rozhodnuto konečně (§ 45 j. n.) a bylo proto dovolací rekurs v tomto směru odmítnouti.

Čís. 7683.

Novým doslovem § 469 obč. zák. nebylo nic změněno na zásadě, že i knihovní zástavní právo lze zřídit jen ku zajištění platné a trvalé pohledávky. Smlouvou, podle níž bude zápůjčka budoucně poskytnuta (§ 936 obč. zák.), nevzniká ještě pohledávka, jež má býti zajištěna zástavním právem.

(Rozh. ze dne 7. ledna 1928, R I 1112/27.)

Knihovní soud povolil vklad převodu zástavního práva, váznoucího pro pohledávku banky H. na banku D. Rekursní soud knihovní žádost zamítl. Důvody: Podle § 33 III. dílčí novely k obč. zák. (§ 469 obč. zák.) přípustný převod práva zástavního váznoucího za zaplacenou pohledávku na novou pohledávku předpokládá, že tu jest platný dluh, který později zanikl; tomu svědčí v citovaném místě zákona použité obraty »zaplacení dluhu«, »zanik zástavního dluhu« (»Tilgung der Schuld«, »das Erlöschen der Pfandschuld«). Podle § 449 obč. zák. vztahuje se právo zástavní vždy k platné pohledávce, bez níž by právo zástavní bylo bez podstaty. (Sr. Dr. Pfaff, Dr. Krainz-Dr. Ehrenzweig: System rak. všeob. soukromého práva I. sv. § 287). Z výmazného prohlášení ze dne 29. srpna 1927 jest však zřejmo, že zápůjčka, pro niž bylo vloženo zástavní právo pro banku H., nikdy nebyla vyplacena, že tedy dluh nikdy nevznikl. Proto právo zástavní takto bezdůvodně váznoucí nemůže býti převedeno na novou pohledávku.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Odkazuje se na správné důvody napadeného usnesení a na zdejší rozhodnutí sb. n. s. čís. 5683, kde vysloveno a blíže odůvodněno, že novým doslovem § 469 obč. zák. nebylo nic změněno na zásadě, že i knihovní zástavní právo lze zřídit jen ku zajištění platné (tudíž vzniknuvší a trvající) pohledávky. Nebylo-li však knihovní zástavní právo zřízeno, protože tu nebylo dluhu, pokud se týče pohledávky, k jejímuž zajištění mělo sloužiti, nemohlo ani platně a účinně býti převedeno na novou pohledávku. Že na základě smlouvy, podle níž zápůjčka budoucně bude poskytnuta, lze po případě (§ 936 obč. zák.) domáhati se vyplacení zápůjčky, jest pravda, ale nelze přehlédnouti, že touto smlouvou, kterou nelze zaměňovati se zápůjčkou (§ 983 obč. zák., druhá věta) ještě nevzniká pohledávka, jež zástavním právem má býti zajištěna a jež podle toho, co uvedeno, jest nezbytným předpokladem pro vznik zástavního práva, na jehož ryze akcesorní povaze novou úpravou § 469 (§ 1446) obč. zák. zásadně nebylo nic změněno.

Čís. 7684.

Prodán-li velkostatek drahnou dobu před válkou s úmluvou, že prodá-li ho kupitel za cenu převyšující určitý peníz, bude povinen z toho vyplatiti prodávateli určitý podíl, nelze tuto úmluvu vztahovati i na prodej poválečný, měly-li strany na mysli brzký prodej velkostatku za účelem spekulacním.

(Rozh. ze dne 8. ledna 1928, Rv I 1191/27.)

Žalovaný koupil v lednu 1905 od Václava B-a velkostatek Ř. za 1,600.000 K a zavázal se dne 16. února 1905, že, prodá-li velkostatek za cenu nad 1,440.000 K, vyplatí hned Václavu B-ovi hotově 20%, pokud se týče 50% z vyšší kupní ceny jako podíl na zisku. Dne 1. září 1905 prodal opět žalovaný Václavu B-ovi velkostatek N. za 1,600.000 K. V roce 1919 prodal žalovaný velkostatek Ř. za 8,000.000 Kč. Žaloba, jíž se vdova po Václavu B-ovi domáhala na žalovaném vyplacení 3,050.000 Kč, byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Uplatněny jsou tři dovolací důvody, nesprávné právní posouzení, vadnost řízení a rozpor se spisy (čís. 2—4 § 503 c. ř. s.). Provedeny jsou však toliko ony dva, třetí není po zákonu proveden. Rozpor se spisy spatřuje totiž dovolatelka v tom, že odvolací soud má za to, že obě strany se vzdaly svého nároku, jakkoli dopisy žalovaného, zejména dopis z března 1919, pak ze dne 4. dubna a 18. dubna 1919 dokazují,